

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей № 48
Харківської міської ради»

Олена РОМАНЕНКО

«31» 08 2023 року

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
початкової школи
комунального закладу
«Харківський ліцей №48
Харківської міської ради»**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
початкової школи
комунального закладу
«Харківський ліцей №48
Харківської міської ради»**

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради
КЗ «Харківський ліцей
№48 Харківської міської ради»
протокол № 1 від 31.08.2023
Голова педагогічної ради,
директор

Олена РОМАНЕНКО

Харків
2023

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради
КЗ «Харківський ліцей
№48 Харківської міської ради»
протокол № 1 від 31.08.2023
Голова педагогічної ради,
директор

Олена РОМАНЕНКО

ЗМІСТ

№ розділу/ пункту	Назва розділу/пункту	Сторінки
I.	Загальні положення	3-5
II.	Рівні освіти	6
III.	Режим роботи	7
IV.	Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти	8
V.	Загальний обсяг навчального навантаження	9
VI.	Очікувані результати навчання здобувачів освіти	10-11
VII.	Навчання за наскрізними лініями	12-13
VIII.	Форми та методи організації освітнього процесу	14-16
IX.	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	17-22
X.	Освітні галузі та навчальні програми	23-24
Додаток 1,2	Навчальний план	

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма комунального закладу «Харківський ліцей №48 Харківської міської ради» (далі – Освітня програма Закладу) розроблена на виконання:

1. Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».
2. Постанов Кабінету Міністрів України:
 - від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»);
 - від 24.06.2022 № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;
3. Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1272 “Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти” (зі змінами наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).
4. Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273 “Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти” (зі змінами наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Освітня програма закладу визначає:

- форми здобуття освіти (очна (денна), індивідуальна (екстернатна));
- рівні освіти;
- режим роботи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму Закладу побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;

- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність уживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати та пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе й навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечує подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями й навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття й розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, уміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей, ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Ураховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та перенесення вмінь у нові ситуації. Навчально-екскурсійні заняття в умовах дистанційної форми організації навчання здійснюються у вигляді віртуальних екскурсій, що мають на меті показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту.

Освітня програма Закладу та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті Закладу.

II. РІВНІ ОСВІТИ

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Освітній процес організовується за такими циклами: перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання); другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання).

У початковій школі впроваджується концепція «Нова українська школа» відповідно до програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта за новим Державним стандартом передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

III. РЕЖИМ РОБОТИ

Освітня діяльність у Зкладі здійснюється за 5-ти денним робочим тижнем у одну зміну, оптимально поєднуючи усі сфери освітньої діяльності здобувачів освіти, що забезпечують сукупність освітніх, виховних та оздоровчих процесів, направлених на створення умов для реалізації індивідуальних потреб учнів, батьків і педагогічного колективу.

Режим роботи Закладу регламентується єдиним розкладом навчальних занять, позаурочної діяльності відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.09.2020 № 2205 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 1529 від 25.08.2022, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 серпня 2022 р. за № 932/38268).

Згідно із законами «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» на основі Державного стандарту початкової освіти й Типової освітньої програми розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, урахувавши конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

У рамках академічної свободи, відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, у зв'язку із введенням воєнного стану на території України (відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 333 від 22.03.2023, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 березня 2023 року за № 499/39555) та військовими діями у місті Харкові, з метою створення безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу була визначена дистанційна форма навчання. Часовий режим розкладу дистанційних занять визначено, та оприлюднено на сайті закладу

- освітня діяльність учнів 1-4-х класів здійснюється з 09.00 до 13.30 (дистанційне навчання).

Заклад забезпечує оптимальні умови для інтеграції основної та додаткової освіти, проектно-дослідницької, розвивальної та пізнавальної діяльності.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів..

IV. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається відповідно до Закону України «Про освіту», як правило, з *шести років*. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від 5 до 6 (7-ми) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання - фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

V. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 1-х класів Закладу складає 805 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 2-4-х класів складає 2695 годин/навчальний рік: для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (**Додаток 1,2**).

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

VI. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання першого та другого циклів, визначеними Державним стандартом початкової освіти:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		I ступінь
1	Спілкування державною мовою	Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях
2	Спілкування іноземними мовами	Здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, володіння навичками міжкультурного спілкування
3	Математична компетентність	Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях
6	Уміння вчитися впродовж життя	Опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі
7	Ініціативність і підприємливість	Ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади

8	Соціальна і громадянська компетентності	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя
9	Культурна компетентність	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства
11	Підприємливість та фінансова грамотність	Ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми Закладу використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

VII. НАВЧАННЯ ЗА НАСКРІЗНИМИ ЛІНІЯМИ

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загально предметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; iх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- органiзацiю навчального середовища — змiст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;
- окреми предмети — виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
	I ступiнь
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачiв початкової освiти соцiальної активностi, вiдповiдальностi й екологiчної свiдомостi, у результатi яких вони дбайливо й вiдповiдально ставитимуться до довкiлля.
Громадянська вiдповiдальнiсть	Формування вiдповiдальностi та готовностi до спiвпрацi через колективну дiяльнiсть (робота в групах, парах, проектах тощо) .
Здоров'я i безпека	Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведiнки

Підприємливість і фінансова грамотність	Формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях
---	--

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

у 1-4-х класах – «Навчання грамоти», «Я досліджую світ», «Мистецтво».

VIII. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі можуть бути сформовані класи та/або групи, зокрема спеціальні, інклюзивні, з дистанційною формою здобуття освіти.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Під час вивчення інтегрованого мовно-літературного курсу клас може ділитися на групи не менше ніж на чотирьох уроках на тиждень, що відповідає мінімальному та рекомендованому тижневому навантаженню для вивчення української мови.

З метою забезпечення в КЗ «Харківський ліцей №48 Харківської міської ради» єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища освітній процес під час дистанційного навчання організується на домені через сервіси Classroom, ZOOM, MEET, електронні журнали та щоденники освітньої платформи «Human».

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання може передбачати навчальні (у тому числі практичні, лабораторні) заняття, вебінари, онлайн форуми та конференції, самостійну роботу, дослідницьку, пошукову, проєктну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу.

Організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також

здійснення ними самоконтролю під час навчання. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних та корекційно-розвиткових занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, забезпечується в синхронному режимі.

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів за особистою заявою батьків/офіційних представників (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби).

Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Перевірка робіт учнів відбувається в термін, вказаний учителем. Якщо робота на перевірку надана невчасно, її перевірка здійснюється тільки за згодою вчителя. Вчитель має право за певними видами робіт здійснювати вибірккову перевірку надісланих учнями виконаних завдань.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів під час дистанційного навчання здійснюється відповідно до законодавства. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності (фізкультхвилинок), вправ для очей, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час). Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають медичних протипоказань до занять з комп'ютерною технікою.

Облік навчальних занять і результатів навчання під час дистанційного освітнього процесу здійснюється відповідно до законодавства (у класному журналі, свідоцтвах досягнень).

Вибір програм і навчальних посібників, що використовується під час освітнього процесу здійснюється методичними об'єднаннями, схвалюється педагогічною радою гімназії і затверджується директором гімназії.

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», власного Статуту, встановлюється наступна структура 2023/2024 навчального року.

Основними формами організації освітнього процесу є ранкові кола, різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, раптівки (флешмоби), які вчитель організує в межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися в змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів упродовж навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ІХ. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, добросовісності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання — це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати,

виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них пропонуємо виокремлювати об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формульованого оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачене організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі Освітньої програми 1-4 класи.

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

У 1-4 класах використовується вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання.

Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності оцінювальне судження називається вербальною оцінкою, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату — рівневою оцінкою.

Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Рекомендується характеризувати процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання рекомендується визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)». Слід

враховувати, що оцінка буде допомагати учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Навчальні досягнення учнів у 1-2-х класах підлягають формувальному (вербальному) оцінюванню.

Навчальні досягнення учнів у 3-4-х класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному) оцінюванню..

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку а батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Учитель може обрати і погодити а батьками учнів форму зворотного зв'язку. Необхідно системно проводити роз'яснювальну роботу а батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання учня та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

Формувальне оцінювання.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання і триває постійно. Формувальне оцінювання спрямовують на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього учителю пропонується здійснювати постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості у нього певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяє формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок учіння. За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці.

Формувальне оцінювання здійснюється в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність, зазвичай, розпочинають із само оцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату учителем.

Об'єктами формувального оцінювання можуть бути як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання. Для співвіднесення навчальних дій учня/учениці з етапами досягнення результату рекомендується використовувати орієнтовні рамки оцінювання, відповідно до яких процес досягнення результату навчання проходить через такі рівні реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання об'єкта вивчення; репродуктивний рівень навчальних дій у типових навчальних ситуаціях; продуктивний рівень навчальних дій в аналогічних типовим навчальних ситуаціях; продуктивно-творчий рівень навчальних дій у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях.

Результати формувального оцінювання виражаються вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання.

З метою побудови освітнього процесу з урахуванням даних про навчальний поступ учнів перевіряється кожна письмова робота учня як у робочих зошитах, так і в навчальних посібниках з друкованою основою, якщо такі використовуються в освітньому процесі. Під час перевірки письмових робіт враховуються індивідуальні особливості учнів, їх готовність до самоперевірки та диференційовано виправляються виявлені у роботах учнів помилки.

Інформацію щодо сформованості певних результатів навчання учня/учениці та процесу їх досягнення, які учень/учениця виявляє під час виконання усних завдань, практичних робіт тощо, рекомендації щодо їх покращення учитель може фіксувати на носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо). Оцінювальні судження, записані у робочих зошитах, доцільно не дублювати на інших носіях зворотного зв'язку з батьками. Інформування здійснюється для створення передумов покращення результатів навчання.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться тематичні діагностувальні роботи.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначається з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добирають з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт добирають таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель може визначати самостійно під час складання календарно-тематичного плану.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оскільки тематична діагностувальна робота може містити завдання різних рівнів реалізації навчальної діяльності, то для формулювання оцінювального судження рекомендується характеристику результату навчання співвідносити з орієнтовними рамками оцінювання з урахуванням видів діяльності, водночас рівня результату навчання учня не визначати.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, та повідомляються учням та їхнім батькам.

Підсумкове оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в Освітній програмі 1-4 класи.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формування оцінювання. Рекомендується визначати підсумкову оцінку за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формування оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Підсумкову (річну) оцінку визначають з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку(рівень) фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Свідоцтво досягнень заповнюється вчителем двічі на рік. У жовтні заповнюється лише його перша частина, у травні - перша і друга частини.

У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту інформацію про навчальний поступ учня/учениці у школі протягом навчального року з усіх

предметів вивчення за показниками, які відповідають визначеним типовою освітньою програмою очікуваним результатам навчання, та надає рекомендації щодо подальшого навчання. Документ підписують учитель і батьки. Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня в школі.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Х. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ ТА НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Освітню програму КЗ «Харківський ліцей №48 Харківської міської ради» для 1-4 класів укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна

Математична

Природнича

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язберезувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік навчальних програм закладу І ступінь, 1-2 класи

№з/п	Предмет	Клас	Назва навчальної програми
1.	Навчання грамоти	1	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
2.	Математика	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
3.	Я досліджую світ	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
4.	Дизайн і технології	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
5.	Мистецтво	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
6.	Фізична культура	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
7.	Іноземна мова (англійська)	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
8.	Інформатика	2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
9.	Українська мова	2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
10.	Читання	2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743

Перелік навчальних програм закладу І ступінь, 3-4 класи

№з/п	Предмет	Клас	Назва навчальної програми
1.	Українська мова	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743

2.	Літературне читання	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
3.	Математика	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
4.	Я досліджую світ	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
5.	Дизайн і технології	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
6.	Мистецтво	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
7.	Фізична культура	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
8.	Іноземна мова (англійська)	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743
9.	Інформатика	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом МОН України від 12.08.10.2022 №743

Додаток 1
 складений відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1272(зі змінами наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) (додаток 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 1-2-х класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
Інваріантний складник		- А,Б	- А,Б
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	
	Українська мова		3,5
	Читання		3,5
Мовно-літературна	Іноземна мова (англійська)	2	3
Математична	Математика	4	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, інформатична, здоров`язбережувальна	Я досліджую світ	3+1	3+1
	Інформатика	-	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Разом		23	25
Варіативний складник		0	0
Гранично допустиме навчальне навантаження (ГДНН) (без фізк.)		20	22
Всього (без урахування поділу класу на групи)		23	25

Додаток 2
 складений відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273(зі змінами наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) (додаток 2)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 3-4-х класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень
Інваріантний складник		3- А,Б	4-А,Б
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5
	Літературне читання	3,5	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3	3
Математична	Математика	5	5
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров`язбережува	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Разом		25	25
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження (ГДНН) (без фізк.)		23	23
Всього (без урахування поділу класу на групи)		26	26

Директор

Олена РОМАНЕНКО